

Titel: Øieblikket Nr. 6

Citation: "Øieblikket Nr. 6", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K13*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2009 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-oi6-txr-shoot-id9f949f1d-89ba-4671-b400-048b9ebabb8d.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K13

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredegørelse

1. Bibliografisk beskrivelse 429
2. Manuskriptbeskrivelse 432
3. Tilblivelseshistorie 442
4. Udgivelsesmåde 446

1. Bibliografisk beskrivelse

Øieblikket Nr. 6 forelå færdigtrykt fra Bianco Lunos Bogtrykkeri den 23. aug. 1855.* På titelbladet findes datoen »23 August 1855«.* Skriftet blev annonceret som udkommet i *Adresseavisen* og *Berlingske Tidende*, begge nr. 196, den 24. aug. 1855, samt i *Fædrelandet*, nr. 198, den 27. aug. 1855.* Det kostede 16 skilling og udkom på forlaget C.A. Reitzels Bo og Arvinger.

Tre eksemplarer af *Øieblikket Nr. 6* er blevet kollationeret; de benyttede eksemplarer er:

A Søren Kierkegaard Forskningscenterets arbejdseksemplar, privat indbundet og beskåret.*

B Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret, katalogsignatur F, 2656 - 8°, ex. 1.

C Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret, katalogsignatur F, 2656 - 8°, ex. 2.

Ved den interne kollation af de tre eksemplarer blev der ikke konstateret afvigelser. Eksemplar A danner grundlag for den følgende beskrivelse.

Kollationeringsformel

8°. 1⁸ 2⁵. \$2 signeret (-1₁, 2₂). 13 blade. Paginering [1-3], 4-26.*

Formatet er oktav. Skriftet har et omfang på 26 sider, svarende til 13 blade fordelt på 1 ark, og er pagineret 4-26, idet bl. 1r-2r er uden paginering.

S. [1] udgør titelbladet med indholdsfortegnelsen, s. [3]-5 indeholder »Kort og Spidst.«, s. 6-12 »Afstands-Maal; | og | herved igjen om den egentlige Vanskelighed jeg | har at kæmpe med.«, s. 13-16 »Frygt meest af Alt at være i en Vildfarelse!«, s. 17-19 »At vi, at 'Christenhed' slet ikke kan tilegne sig | Christi Forjættelser; thi vi, 'Christenhed', ere ikke | der, hvor Christus og det nye Testamente fordrer, | at man skal være for at være Christen.«, s. 20-24 »Hvad siger Brand-Majoren?« og s. 25-26 »Smaa-Bemærkninger.«. Titelbladets bagside er blank.

Ark 1 er uden primasignatur, men med sekundesignatur; ark 2 er med primasignatur, men uden sekundesignatur. Primasignaturen (arknummeret) er angivet med arabertal, sekundesignaturen med arabertal fulgt af asterisk.

Beskrivelse af *Øieblikket Nr. 6* i eksemplar A

Det beskårne hæftes blade måler ca. 121 × 193 mm.* Hæftets tykkelse er ca. 1 mm.

Papir

Der er benyttet almindeligt trykpapir af en ret kludeholdig kvalitet.

Typografi

Det fremherskende skriftsnit er fraktur; enkelte steder er benyttet tekstur (gotisk) og til titlen på forsiden skriften medolin. Til latinsk tekst er brugt antikva, og fremhævet tekst er sat med fed eller spatieret skrift.

Titelbladet er med to skillestreger – den ene enkelt, den anden dobbelt – delt i tre felter. I det øverste felt er anført skriftets titel og nummer, i det mellemste en indholdsfortegnelse, datoen »23 August 1855.« samt forfatternavnet, i det nederste udgivelsessted, forlag og trykkeri. Titlen er spatieret og sat med medolin i skriftets største punktstørrelse, ca. 6 grader over brødteksten.* Nummerangivelsen er sat med mindre punktstørrelse, ca. 4 grader over brødteksten. Overskriften »Indhold:« er sat med spatieret, fed tekstur, mens forfatternavnet er sat med fed fraktur, begge i samme punktstørrelse som brødteksten. Indholdsfortegnelsen og datoangivelsen er ca. 1 grad mindre. Udgivelsesstedet er sat med fed, lang tekstur i samme punktstørrelse som brødteksten. Forlæggernavnet er spatieret og ca. 1 grad mindre end brødteksten, mens trykkeriangivelsen er ca. 2 grader mindre. Titelbladet er gengivet som illustration 20.

Overskrifterne til de forskellige artikler er sat med fed, ca. 1 grad større end brødteksten, og adskilt fra brødteksten med en tynd skillestreg. I overskriften »Afstands-Maal; | og | herved igjen om den egentlige Vanskelighed jeg | har at kæmpe med.« er 'og' som det eneste ord i ordinær. Artiklen »Kort og Spidst.« er delt op i ni stykker (angivet med arabertal), og artiklen »Smaa-Bemærkninger« i tre stykker (angivet med arabertal) samt spatierede mellemrubrikker; i begge artikler er nummerangivelserne sat med ca. samme punktstørrelse som brødteksten. Alle artikler indledes med en uncial, der er ca. 2 grader større end brødteksten.

En normalside har 32 linjer. Tekstkolumnen måler 88 × 158 mm. Brødteksten er sat i ca. 10 punkt (korpus). Der er dobbelt ordmellemlum efter punktum. Artiklerne afsluttes med en enkelt finalestreg, den sidste artikel dog med en dobbelt.

Øieblikket.

Nr. 6.

Indhold:

- 1) Kort og Spidst.
- 2) Afstands-Maal; og herved igjen om den egentlige Bansteligbed jeg har at kæmpe med.
- 3) Frygt meest af Alt at være i en Vildfarelse!
- 4) At vi, at „Christenbed“ slet ikke kan tilegne sig Christi Forjættelser; thi vi, „Christenbed“ er ikke der, hvor Kristus og det nye Testamente fordrer, at man skal være for at være Christen.
- 5) Hvad siger Brand-Majoren?
- 6) Smaa-Bemærkninger.

23 August 1855.

S. Kierkegaard.

Kjøbenhavn.

Forlagt af C. A. Reitzels Bø og Arvinger.
Bianco Lunos Bogtrykkeri.

2. Manuskriptbeskrivelse

Til *Øieblikket* Nr. 6 findes følgende manuskripter, alle i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kgl. Bibliotek.

- Oi6 1 Kladder til *Øieblikket* Nr. 6 fordelt på 13 dobbeltblade og 1 løst blad, i alt 27 blade, samt 2 avisomslag.
- 1.1 Kladder til titelblad med indholdsfortegnelse (SKS 13, 255).
1 dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering.
Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 167 × 205 mm.
Bl. [2] er foldet på langs til en bred inderspalte og en smal yderspalte. Teksten følger ikke spalteopdelingen. Bl. [1v]-[2v] er ubeskrevet.
På bl. [1r] findes følgende påskrifter: »Øieblikket. / N° 6. / *Indhold*.
1. Kort og Spidst. / 2. ~~Stemning fra min Samtidighed med Biskop Mynster; / i tre to Billeder.~~ / 3. Afstands-Maal; og herved igjen om den egentlige / Vanskelighed jeg har at kæmpe med. / 4. At frygt meest af Alt at være i en Vildfarelse! / 5. At vi, at 'Christenhed' slet ikke kan tilegne / sig Christi Forjættelser; thi vi, 'Christenhed' er / ikke der, hvor Christus og det nye Testamente fordrer at man skal være for at være Xsten. / 6. Hvad siger Brand-Majoren? / 7. Smaaæ-Bemærkninger.«. Under indholdsfortegnelsen findes en påbegyndt datering, »d.«, og til højre herfor forfatterinitialerne »S.K.«. Herunder, adskilt med en vandret streg, har SK skrevet navnet på forlaget »Reitzel.«.
Dobbeltbladet har fungeret som omslag til mss. 1.2-1.11 samt oprindelig mss. 2.1 og 2.2.
Få korrektioner. Indholdsfortegnelseens andet punkt er slettet med blyantløgger.
(Pap. XI 3 B 292)
- 1.1
- 1.2 Kladder til den 1. artikel: »Kort og Spidst« (SKS 13, 257-259).
1 dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering.
Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 167 × 205 mm.
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser. På bl. [2v] er den 9. optegnelse afslutningsvis skrevet i marginalsalten, og nederst er en tilføjelse, der erstatter en slettet passage, pga. pladsmangel skrevet under hovedspalteteksten.
Øverst på bl. [1r] er den oprindelige overskrift »Gnister.« blevet slettet, og ovenfor er skrevet en ny, »Aphorismer.«, som igen er ændret til »Aphoristisk og Epigrammatisk.«. Denne overskrift er også blevet slettet, og herover er en ny, »Korte Sætninger.«, blevet skrevet, slettet med blyantløgger og erstattet af den endelige overskrift: »Kort og Spidst«. Teksten er delt op i ni stykker, der er nummereret 1-9. Under »1« på bl. [1r], »5.« på bl. [2r] og »6.« på bl. [2v] er tre enslydende mellemrubrikker, »Vi ere Alle Præster.«, alle overstreget med skrå blyantstreger. Under overskriften på bl. [1r] findes dateringen »29 Mai 55.«. I marginalsalten på bl. [2r] og [2v] findes redigeringsbemærkningen, »Ny Udgang.«, skrevet henholdsvis med blyant og blæk og indvist i teksten med henholdsvis kors og dobbeltkors.
Mange korrektioner.
(Pap. XI 3 B 293)
- 1.2
- 1.3 Kladder til den 2. artikel: »Afstands-Maal; og herved igjen om den egentlige Vanskelighed jeg har at kæmpe med.« (SKS 13, 260-264).

- 4 dobbeltblade, i alt 8 blade i 4°.
Ingen paginering. Dobbeltbladene er på rectosiden af det første blad med blyant nummereret 1-4.
Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 167 × 204 mm.
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser. Af bl. [7v] er kun to tredjedele beskrevet, bl. [8] er ubeskrevet.
Øverst på bl. [1r] findes artiklens overskrift og derunder dateringen »30 Mai 55.«.
En del korrektioner, heraf flere marginaltilføjelser samt en overstregning af i alt ti linjer på bl. [6]. På bl. [2r] er et ord, på bl. [4v] to ord og på bl. [5r] en ordendelse slettet med blyant. På bl. [4v] er en tankestreg ligeledes med blyant ændret til komma.
(Pap. XI 3 B 294)
- 1.3
- Omslag til ms. 1.3.
- 1.4 Ujævnt afrevet stykke af *Berlingske Tidende* fra den 25. maj 1855, svarende til ca. 1 dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering.
Papir: avispapir. Mål: ca. 170 × 225 mm.
Bl. [1v]-[2v] er ubeskrevet.
På bl. [1r] findes blyantpåskriften: »Afstands-Maal.«, skrevet omvendt af den trykte avistekst.
Ingen korrektioner.
(Pap. XI 3 B 294)
- 1.4
- Kladde til begyndelsen af den 3. artikel: »Frygt meest af Alt at være i en Vildfarelse!« (SKS 13, 265,1-265,12, til »er det ikke saaledes med Dig, er det ikke«).
1 dobbeltblad i 4°. En flig af papiret, dannet under beskæringen, hænger ved bl. [2].
Bl. [1r] er med blyant pagineret 1; de øvrige blade er upagineret.
Papir: gulligt koncept, glat. Mål: 169 × 209 mm.
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser. S. 1 er beskrevet, bl. [1v]-[2v] ubeskrevet.
Øverst på s. 1 findes den oprindelige overskrift »At frygte meest af Alt at være i en Vildfarelse!«, ændret til »Frygt meest af Alt at være i en Vildfarelse!«
En del korrektioner. I marginalspalten på s. 1 er med kraftige blyantstreger slettet en længere redigeringsbemærkning: »Her kunde bruges: / Den Passus af det første / Udkast til en Subskriptions-/Plan: bliv hos Præsten. / og / det sidste af de oprindelige / Følgeblade til det / første 'Anskriget', som / ligger i Pulten i den / brede Skuffe nærmest / Vinduet.«. Ligeledes er med kraftige blyantstreger slettet en tilføjelse hertil: »NB ligger i Pulten blandt / Det under Bronze Med. / i blaat Papir.«, som er indvist efter »Subskriptions-Plan«. Et enkelt ord i brødteksten er slettet med blyant.
(Pap. XI 3 B 295 og 295,1-2)
- 1.5
- Kladde til en passage af den 3. artikel: »Frygt meest af Alt at være i en Vildfarelse!« (SKS 13, 265,12-266,13, fra »det Du vil, vil Du ikke stræbe« til »Har Du derimod dog Mod«).
1 dobbeltblad i 4°.
Bl. [1r] er upagineret, bl. [1v]-[2v] er med blyant pagineret 2-4.
Papir: gulligt koncept, glat. Mål: 168 × 208 mm.
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser.
Mange korrektioner. Hele bl. [1r] og halvdelen af s. 2, herunder også tekststykkets oprindelige overskrift: »Subskriptions-Indbydelse.«, er slettet med kraftige blyantstreger. På s. 3 er en enkelt og på s. 4 flere linjer overstreget med blyant.
- 1.6

- 1.6 (Pap. XI 3 B 247, 295 og 295,3)*
- 1.7 Kladde til anmærkning til den 3. artikel: »Frygt meest af Alt at være i en Vildfarelse!« (SKS 13, 266,31-267,28, fodnote).
1 dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering; bl. [1r]-[2r] har oprindeligt været pagineret 20-22 med blyant.
Papir: gulligt koncept, glat. Mål: 168 × 209 mm.
Bladene er foldet på langs. Bl. [2v] er ubeskrevet.
Anmærkningen findes nederst på bl. [1v] og indledes med:
»Anm.«
Få korrektioner i anmærkningen. Foran anmærkningen forekommer et indvisningstegn skrevet med rødkridt. Al øvrig tekst på bl. [1r] og [2] er slettet med blyant, herunder bladenes oprindelige titelangivelse »Inderligst. / For *min* Læser.«, blyanthenvisningen »cfr. Hoslagte«, to gange blyantskrevne »NB« samt blyantpagineringen 20-22.
(Pap. XI 3 B 70-71 og 296)
- 1.7
- 1.8 Omslag til mss. 1.5-1.7.
Ujævnt afrevet stykke af *Berlingske Tidende*, nr. 138, fra den 19. juni 1855, svarende til ca. 1 dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering.
Papir: avispapir. Mål: ca. 175 × 232 mm.
Bl. [1v]-[2v] er ubeskrevet.
Nederst på bl. [1r] findes påskriften: »At frygte meest af Alt en Vildfarelse.«, skrevet modsat den trykte avistekst.
Ingen korrektioner.
(Pap. XI 3 B 295)
- 1.8
- 1.9 Kladde til den 4. artikel: »At vi, at 'Christenhed' slet ikke kan tilegne sig Christi Forjættelser; thi vi, 'Christenhed', ere ikke der, hvor Christus og det nye Testamente fordrer, at man skal være for at være Christen.« (SKS 13, 268-270).
1 dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering; bladene har oprindeligt været pagineret 29-32 med blyant, og bl. [1r] senere »35.«.
Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 169 × 209 mm.
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser.
Øverst på bl. [1r] findes artiklens overskrift og derunder dateringen »12 Mai 55.«. På bl. [2v] har SK færdigskrevet teksten på langs i marginalspalten.
Få korrektioner. Over artiklens overskrift er med kraftige blyantstreger slettet romertallet »V«, der er ændret fra »IX«. Den fortløbende blyantpaginering, 29-32, samt »35.« (bl. [1r]) er ligeledes slettet med blyant. På bl. [1v] er to ord overstreget med blyant.
(Pap. XI 3 B 297)
- 1.9
- 1.10 Kladde til den 5. artikel: »Hvad siger Brand-Majoren?« (SKS 13, 271-274).
2 dobbeltblade og 1 løst blad, i alt 5 blade i 4°. Det løse blad har afrivningskant i venstre side.
Ingen paginering.
Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 170 × 202 mm.
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser.
Øverst på bl. [1r] findes artiklens overskrift og derunder dateringen »24 Juli 55.«.
En del korrektioner, bl.a. flere marginaltilføjelser. Oven for overskriften på bl. [1r] er et romertal »VI« skrevet og slettet med

blyant.
(Pap. XI 3 B 298)

1.10

1.11 Kladde til den 6. artikel: »Smaa-Bemærkninger« (SKS 13, 275-276).

1 dobbeltblad i 4°.

Ingen paginering.

Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 169 × 202 mm.

Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser. Af bl. [2r] er kun to tredjedele beskrevet, bl. [2v] er ubeskrevet.

Øverst på bl. [1r] findes artiklens oprindelige overskrift »Smaa-Ting.«, ændret til »Smaa-Bemærkninger.«, og derunder dateringen »26 Juni 55.«. Under dateringen findes »1« med mellemrubrikken »Middelmaadighedens Bibelfortolkning«, på bl. [1v] »2« med mellemrubrikken »Theatret - Kirken.«, og på bl. [2r] »3« med mellemrubrikken »Gud - Verden.«.

En del korrektioner, heraf flere marginaltilføjelser og overstregninger.

(Pap. XI 3 B 299)

1.11

1 (KA, B pk. 52, læg 9; Pap. XI 3 B 70-71, 247 og 292-299)*

1

2 Kladde og renskrift til en ubenyttet artikel af *Øieblikket Nr. 6*: »Stemning fra min Samtidighed med Biskop Mynster.«, fordelt på 3 dobbeltblade og 9 løse blade, i alt 15 blade.

2.1 Kladde til ubenyttet artikel: »Stemning fra min Samtidighed med Biskop Mynster.«.

3 løse blade og 1 dobbeltblad, i alt 5 blade i 4°. Bl. [1], [2] og dobbeltbladet (bl. [3] og [4]) er sammenhæftet. Bl. [2] og [5] udgjorde oprindeligt et dobbeltblad, ligesom bl. [1] udgjorde det ene blad af et dobbeltblad (der findes rest af tekst fra det andet blad ved afklipningskanten). Alle løse blade er ujævnt afklippet i venstre side (muligvis af H.P. Barfod).

Ingen paginering.

Papir: gulligt velin. Mål: ca. 165 × 197 mm. Hæftetråd af rød silke. Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser.

Øverst på bl. [1r] findes artiklens oprindelige overskrift »Stemninger fra min Samtidighed / med Biskop Mynster / ~~Tre to Billeder~~« (blyantsletning), hvor »tre to« er tilføjet. Midt på bl. [1r], under indledningen, findes overskriften »1ste Billede.«, på bl. [3r] »2^{det} Billede« og på bl. [4v] »3^{die} ~~2^{det}~~ 3^{die} Billede.« (blyantsletning og det sidste »3^{die}« tilføjet med blyant). På bl. [2v], [4r] og [5r] er større ophold i teksten angivet vha. asterisker. På bl. [2v] findes to redigeringsbemærkninger, »Ny Udgang«, begge skrevet med blyant og indvist i teksten med henholdsvis et kors og et dobbeltkors.

Mange korrektioner. Hele indledningen (på bl. [1r]) og 2. billede (på bl. [3r]-[4v]) samt den passage af 3. billede, som er skrevet på bl. [4v] (15 linjer), er overstreget med store blyantkryds. På bl.

[1r] og [2r] er et ord slettet med blyant, og på bl. [5r] seks ord. På bl. [1v] er to gange »og« med blyant ændret til komma.

(Pap. XI 3 B 112)

2.1.1 Kladde til slettet begyndelse af »3^{die} Billede.« (til »mod det Punkt«).

1 løst blad i 4°. Afrivningskant i venstre side.

Ingen paginering.

Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 170 × 205 mm.

Bladene er blevet foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser. Efter beskrivningen har bladet været foldet på tværs,

antagelig for at kunne tjene som indstiksmærke i ms.

2.1.

Øverst på bl. [1r] findes artiklens overskrift. Adskilt ved en skillestreg følger begyndelsen af 3. billede, svarende til den slettede tekst på bl. [4v] i ms. 2.1. Hvor teksten i ms. 2.1 slutter på bl. [4v] (»mod det Punkt«), slutter også teksten på bl. [1r], og det resterende linjestykke er fyldt ud af en vandret streg.

Få korrektioner.

(Pap. XI 3 B 113)

2.1.1

(Pap. XI 3 B 112-113)

2.1

2.2 Kladde til »Moralen« i ubenyttet artikel: »Stemning fra min Samtidighed med Biskop Mynster.«.

1 dobbeltblad i 4°.

Ingen paginering.

Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 168 × 205 mm.

Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser.

Øverst på bl. [1r] findes overskriften »Moralen«. På bl. [1v] er

»**redelige**« og på bl. [2r] »**redeligt**« dobbelt understreget.

Mange korrektioner. I marginalsalten øverst på bl. [1r] er skrevet

en længere tilføjelse, som er indvist før teksten i hovedspalten

(under overskriften) med et dobbeltkors. På bl. [2v] er i alt 11

linjer slettet.

(Pap. XI 3 B 114)

2.2

2.3 Renskrift til titelblad til ubenyttet artikel: »Stemning fra min Samtidighed med Biskop Mynster.«.

1 løst blad i 4°. Afklipningskant i venstre side.

Ingen paginering.

Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 167 × 202 mm.

Bladet er foldet på langs til en bred inderspalte og en smal

yderspalte. Bl. [1v] er ubeskrevet.

På bl. [1r] findes artiklens titel: »Stemning fra min Samtidighed /

med Biskop Mynster. / I tre Billeder.«, og herunder påbegyndelsen

af en forfatterangivelse: »Af.«. Al tekst er slettet med blyant.

(Pap. XI 3 B 108)

2.3

2.4 Renskrift til ubenyttet artikel: »Stemning fra min Samtidighed med Biskop Mynster.«.*

4 løse blade i 4°. Ujævn afklipningskant i venstre side. Bl. [3] og

[4] er sammenhæftet. Bl. [1] og [2] udgjorde oprindelig to

dobbeltblade sammen med henholdsvis bl. [3] og [4] og indgik

således i sammenhæftningen, men er siden fraklippet (muligvis af

H.P. Barfod). Bl. [3] og [4] bærer i venstre kant rester af

henholdsvis bl. [1] og [2]. Bladene bærer spor af sammenhæftning

med andre mss. i form af en lille perforering i øverste venstre

hjørne. En paginering, 5-12, er slettet med blyant og erstattet af

litring, a-h.

Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 166-170 × 202 mm. Hæftetråd af rød silke.

Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en

smal yderspalte tilføjelser.

Øverst på side a findes artiklens overskrift: »Stemning fra min

Samtidighed med / Biskop Mynster. / i tre ~~to~~ Billeder.« Herover er

et med blyant skrevet romertal »II« slettet med skrå blyantstreger.

Ms. har desuden følgende overskrifter: på side a »1ste Billede.«, på

side d »2^{det} Billede.«, på side f »3^{die} 2^{det} Billede.« samt artiklens

overskrift gentaget ovenover, og på side h »Moralen.« På side c, e

og g er større ophold i teksten angivet ved hjælp af asterisker. Se

illustration 21.

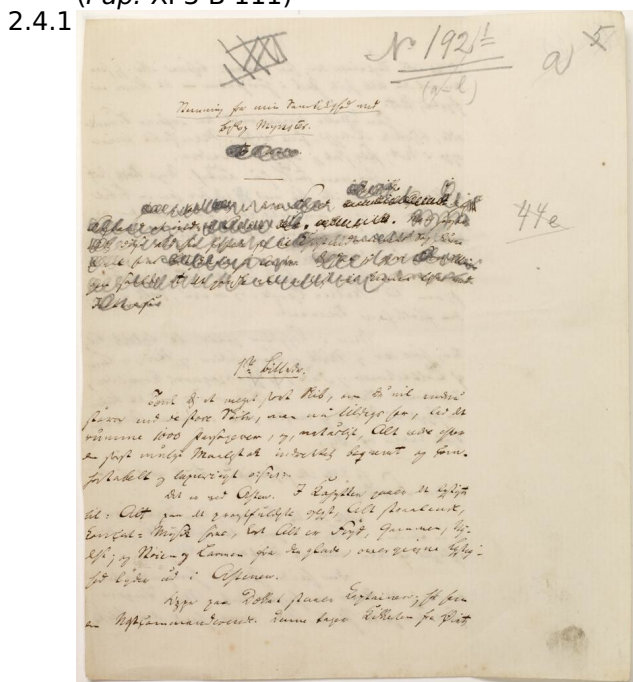
Mange korrektioner. Hele indledningen på side a er slettet med blyantløgner, og hele 2. billede, fra øverst på side d til øverst på side f, samt 15 linjer i afsnittet »Moralen.«. på side h er linjevis slettet med løkker og bølgestreger (med blæk). På side b er et enkelt ord slettet med blyant.

(Pap. XI 3 B 109-110)

Indlagt dobbeltblad, indvist midt på side h med et dobbeltkors og blyantbemærkningen »cfr Hoslagte«:

Renskrift til slutningen af »Moralen.«

- 2.4.1 1 dobbeltblad i 4°. Bladene bærer spor af sammenhæftning med andre mss. i form af en lille perforering i øverste venstre hjørne. En blyantpaginering, 13-16, er slettet med blyant og erstattet af litrering, i-l. Den slettede paginering og litreringen er fortløbende fra ms. 2.4. Papir: gulligt velin, ribbet. Mål: 167 × 205 mm. Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, en smal yderspalte tilføjelser. Af s. l er kun to tredjedele beskrevet. Efter beskrivningen har dobbeltbladet været foldet på tværs, antagelig for at kunne tjene som indstiksmærke i ms. 2.4. På side i øverst i marginalspalten findes et blyantskrevet dobbeltkors, der henviser til ms. 2.4. På side j er »redelige« og »redeligt« begge dobbelt understreget. Få korrektioner. På side k er tre linjer overstreget. (Pap. XI 3 B 111)

21. Ms. 2.4, bl. [1r], renskrift til ubenyttet artikel til

Øieblikket Nr. 6

(Pap. XI 3 B 109-111)

2.4

(L-fort. + B-fort. 192; KA, B pk. 51, læg 2 [I]; Pap. XI 3 B 108-114)*

2

3. Tilblivelseshistorie

maj-juli 1855. Den tidligst daterede kladder er til den 4. artikel og bærer datoen »12 Mai 55« (ms. 1.9). Kladden til den 1. artikel er dateret »29 Mai 55« (ms. 1.2), den 2. artikel »30 Mai 55« (ms. 1.3), den 6. artikel »26 Juni 55« (ms. 1.11) og den 5. artikel »24 Juli 55« (ms. 1.10). Som det er påpeget i tekstreddegørelserne til de øvrige numre af *Øieblikket*, har SK arbejdet på materialet til *Øieblikket Nr. 6*, samtidig med at han har skrevet tekster til de øvrige numre (kun dateringerne i *Øieblikket* nr. 1 og 4 ligger alle tidsmæssigt før). Således var også den 4. artikel (ms. 1.9) oprindelig tiltænkt *Øieblikket Nr. 3*; et blyantslettet romertal »IX« øverst på bl. [1r] angiver den placering, som kladden havde i indholdsfortegnelsen til *Øieblikket Nr. 3*. Kladderne til den 3. artikel (mss. 1.5-1.8) er udateret. I ms. 1.5 har SK imidlertid gjort følgende bemærkning om artiklens tilblivelse (bemærkningen er senere slettet med blyant):

Her kunde bruges: / Den Passus af det første / Udkast til en Subskriptions-/Plan: bliv hos Præsten. / og / det sidste af de oprindelige / Følgeblade til det / første 'Anskriget', som / ligger i Pulten i den / brede Skuffe nærmest Vinduet.

SK genbruger altså en passage fra før marts 1855, som var en del af subskriptionsindbydelsen til *Øieblikket Nr. 1*,^{*} samt en anmærkning fra december 1854 (ms. 1.7), som er hentet fra et følgeblad til »Anskriget«. »Anskriget« skulle oprindeligt – med katastrofisk effekt – have indledt kirkestriden, men blev henlagt, og den 21. maj 1855 udgav SK to centrale passager derfra i det lille skrift *Dette skal siges; saa være det da sagt* og kunne derfor anvende det overskydende materiale i andre sammenhænge, fx også til *Øieblikket Nr. 1*.^{*} Anmærkningen var muligvis i første omgang skrevet på et blad, indlagt i ms. 1.5, jf. redigeringsbemærkningen »cfr. Hoslagte«^{*} og kan således i anden omgang være blevet skrevet ind i ms. 1.5, hvilket placeringen nederst på bl. [1v] og den roligere skrift også peger på. Der findes i kladdematerialet ikke overleveret nogen slutning til den 3. artikel (fra »til at ville have det Mod,« SKS 13, 266,13). Om SK også har haft slutningen i tankerne, når han henviser til »Anskriget« i det ovenfor citerede, kan ikke afgøres.

Et omslag, som kladderne til den 3. artikel oprindeligt har ligget i (ms. 1.8), gør det muligt at tidsbestemme bearbejdningen af kladderne nærmere. Omslaget består af et afrevet stykke af *Berlingske Tidende*, nr. 138, der er dateret 19. juni, og kan dermed formentlig angive, at SK har samlet kladdematerialet til den 3. artikel en af de efterfølgende dage. Et tilsvarende omslag findes til kladden til den 2. artikel (ms. 1.4). Dette omslag bærer datoen 25. maj 1855, og da kladden til artiklen er dateret 30. maj 1855, har SK altså i dette tilfælde benyttet sig af en avis, der var et par dage gammel.

Den 1. artikel, »Kort og Spidst«, der er dateret »29 Mai 55«, består af ni stykker skrevet i kort koncentreret form. Til stykkerne findes flere steder forlæg i SKs journaler; enkelte steder, fx i det 8. stykke, er teksten bortset fra få afvigelser skrevet direkte af fra en optegnelse (i dette tilfælde NB 12:49 fra 1849).^{*} Den korte koncentrerede form er også anvendt i den 6. artikel »Smaa-Bemærkninger«, der er delt op i tre stykker, og findes desuden i *Øieblikket Nr. 10*.^{*}

I indholdsfortegnelsen (ms. 1.1) har artiklerne fået den endelige rækkefølge, som kendes fra førstetrykket, og som er uafhængig af dateringerne. Dog optræder en artikel i indholdsfortegnelseens andet punkt, »Stemning fra min Samtidighed med Biskop Mynster; i tre to Billeder« (ms. 2), som SK lader udgå af *Øieblikket Nr. 6*, og som han med blyant har slettet fra indholdsfortegnelsen uden at tilpasse nummereringen herefter. Romertallene øverst på kladderne til den 4. og 5. artikel (mss. 1.9 og 1.10), henholdsvis »V« og »VI«, stemmer således overens med nummereringen i kladden til indholdsfortegnelsen. Den ubenyttede artikel har været nummereret »II«, ligeledes svarende til placeringen i indholdsfortegnelsen.

I den ubenyttede artikel (ms. 2) ser SK tilbage på sit forhold til biskop Mynster, der døde den 30. jan. 1854. På side a-g skildres forholdet ved hjælp af tre billeder, hvor Mynster sammenlignes først med en kaptajn, dernæst med en gammel tante og til sidst med en feltmarskal, og på side h-l reflekterer SK over såvel deres »Enighed« som deres »Uenighed« i en afsluttende »Morale«. Hverken kladden eller renskriften til artiklen, som begge er overleveret, er dateret, og de kan derfor ikke tidsbestemmes nærmere end til perioden mellem Mynsters død og udgivelsen af *Øieblikket Nr. 6*. Renskriften (ms. 2.4, se illustration 21) var oprindeligt blyantpagineret og bærer spor af sammenhæftning med andre manuskripter, hvilket sandsynliggør, at artiklen er taget ud af en samlet renskrift til *Øieblikket Nr. 6*, som ikke er overleveret (formentlig gået tabt i trykken).^{*} Ændringen i overskriften til den ubenyttede artikel, fra tre billeder til to, er ført ind i indholdsfortegnelsen og altså foretaget, mens artiklen stadigvæk var en del af *Øieblikket Nr. 6*. SK er således vendt tilbage til renskriften og kladden (mss. 2.1 og 2.4) og har slettet hele andet billede.

I modsætning til de øvrige artikler i *Øieblikket Nr. 6* findes der til den ubenyttede artikel et blyantslettet titelblad på et selvstændigt blad (ms. 2.3). Dette kunne tyde på, at artiklen oprindeligt skulle have været udgivet som et selvstændigt skrift i lighed med fx *Dette skal siges; saa være det da sagt*, hvilket understøttes af, at ændringen fra tre billeder til to, som er indarbejdet i indholdsfortegnelsen, ikke optræder på titelbladet.

Der er som allerede nævnt ikke overleveret renskrift (trykmanuskript) til *Øieblikket Nr. 6*, ligesom der heller ikke er overleveret korrekturer.

4. Udgivelsesmåde

Øieblikket Nr. 6 udkom hos forlagsboghandler C.A. Reitzels Bo og Arvinger. Skriftet optræder ikke i Reitzels protokol over *Forhandlinger med Forfattere, Redacteurer &c: 1835-[1858]*,^{*} men if. Frithiof Brandt og Else Thorkelin, der havde adgang til den nu tabte *Regnskabsprotokol for 1849-59*, udgjorde SKs honorar for *Øieblikket* nr. 1-9 i alt 411 rigsdaler, 4 mark og 15 skilling.^{*} Oplagets størrelse og trykkeomkostningerne hos Bianco Luno kendes ikke.^{*}

Øieblikket Nr. 6 blev måske allerede i SKs levetid oversat. I 1855 udkom i Uppsala *Ögonblikket. Nr. 6. Öfversättning från danskan.* i et særskilt hæfte på forlaget Wahlström & C.^{*}